

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobců a) **Mgr. et Mgr. V. M., Ph.D.**, b) **Mgr. A. L.**, obou zastoupených Mgr. Zuzanou Candigliotou, advokátkou se sídlem Brno, Burešova 615/6, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 936/3, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 7. 9. 2020, č. j. 65 A 1/2016-167, o návrhu žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci (dále jen „krajský soud“), kterým daný soud výrokem I. určil, že zásah ze dne 31. 10. 2015, spočívající ve výzvě k prokázání totožnosti žalobců nrap. S., osobní prohlídce žalobce a), přiložení pout žalobci a), zajištění a znemožnění odchodu z ulice Opletalova v prostoru mezi ulicí Ostružnickou a ulicí 8. května žalobci b) v Olomouci v době od 15:45 do 17:10 hodin, zajištění a znemožnění odchodu z ulice Opletalova v Olomouci v prostoru mezi ulicí Ostružnickou a ulicí 8. května žalobci a) od 15:45 hodin do následné individuální výzvy k prokázání totožnosti směřující vůči němu, byl nezákonný. Výrokem II. napadeného rozsudku krajský soud žalovanému přikázal zlikvidovat veškeré obrazové a zvukové záznamy žalobců pořízené v souvislosti s jejich ztotožněním dne 31. 10. 2015 a zlikvidovat záznamy o tomto jejich ztotožnění, to vše do 30 dnů od právní moci napadeného rozsudku. Ve zbytku byla žaloba zamítnuta (výrok III.).

[2] Proti výrokům I. a II. rozsudku krajského soudu nyní brojí stěžovatel kasační stížností, s níž spojil návrh na přiznání odkladného účinku, který odůvodnil tím, že za předpokladu, že by byl s kasační stížností úspěšný, by nezvratnou likvidací veškerých obrazových a zvukových záznamů žalobců pořízených v souvislosti s jejich

ztotožněním dne 31. 10. 2015 byly tyto záznamy definitivně ztraceny a nebylo by je možné použít v následném soudním řízení; nepřiznání odkladného účinku by proto představovalo neodčinitelnou újmu. Stěžovatel má z důvodu svého dalšího počínání při bezpečnostních zásazích eminentní zájem na řádném přezkoumání celé věci a zachování veškerých důkazních prostředků, zejména pak těch, které jednoznačně a nezaměnitelně identifikují možné škůdce zákona. Zachování těchto klíčových dokumentů je podle jeho názoru v zájmu celé společnosti. Stěžovatel současně poukázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2016, č. j. 3 As 205/2016-31, kterým bylo v téže právní věci návrhu jednoho z tehdejších žalovaných (Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje) na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vyhověno.

[3] Žalobci se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřili.

[4] Před samotným zhodnocením důvodů uváděných stěžovatelem a skutečností vyplývajících ze správního spisu se musel Nejvyšší správní soud zabývat otázkou přípustnosti návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti v nyní souzené věci.

[5] Podle § 107 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však na návrh stěžovatele může kasační stížnosti přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se zde užije přiměřeně.

[6] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém usnesení ze dne 29. 3. 2016, č. j. 4 As 217/2015-182 (citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na webu www.nssoud.cz), vyřešil do té doby existující rozkol rozhodovací praxe a odmítl do budoucna názor, že institut odkladného účinku (na rozdíl od institutu předběžného opatření) může nalézt uplatnění jen v rámci řízení o žalobách proti rozhodnutí správního orgánu (§ 65 a násl. s. ř. s.), potažmo v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutím soudů o těchto žalobách. Rozšířený senát tohoto soudu s konečnou platností dovedl, že pokud výrok rozsudku krajského soudu obsahuje příkaz nebo zákaz, nelze vyloučit, že návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti může mít reálné opodstatnění a sistace jeho účinků v konkrétním případě může být žádoucí. Přiznání odkladného účinku podle § 107 s. ř. s. proto v těchto případech možné je, neboť toto ustanovení umožňuje přiznání odkladného účinku obecně jakékoli kasační stížnosti, bez ohledu na to, zda směřuje proti rozhodnutí o žalobě proti správnímu rozhodnutí, proti nečinnosti či proti jinému zásahu správního orgánu, eventuelně proti rozhodnutí o zrušení opatření obecné povahy.

[7] Vzhledem k tomu, že návrh na přiznání odkladného účinku je přípustný, přistoupil Nejvyšší správní soud k posouzení stěžovatelem uvedených konkrétních důvodů.

[8] Institut odkladného účinku má zcela mimořádnou povahu. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u nějž by bylo možno odkladný účinek bez dalšího očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti odnímá Nejvyšší správní soud před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocnému rozhodnutí krajského soudu, na které je jinak třeba hledět jako na

pokračování

zákonné a věcně správné, není-li následně zákonným postupem zrušeno; tento postup proto musí být vyhrazen jen pro výjimečné případy.

[9] Podle ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že *soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem* (toto ustanovení se užije přiměřeně v řízení o kasační stížnosti – viz § 107 odst. 1 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku tedy reflektuje na jedné straně hledisko *veřejného zájmu*, při současném porovnání *újmy stěžovatele* (nebude-li odkladný účinek přiznán), s možnou *újmou, která by mohla vzniknout jiným osobám* (bude-li odkladný účinek přiznán), jako hledisko druhé. K přiznání odkladného účinku může tedy kasační soud přistoupit teprve poté, osvědčí-li stěžovatel, že jeho újma, jako důsledek nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti, by byla nepoměrně větší oproti případné újmě jiné osoby, bylo-li by takovému návrhu vyhověno, a současně teprve poté, co vyloučí kolizi odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem.

[10] Důvody existence nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou zásadně individuální a jsou také závislé na osobě a situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel zpravidla poukazem na konkrétní skutkové okolnosti případu. Hrozící újma přitom nesmí být hypotetická či bagatelní, nýbrž naopak významná (srov. usnesení tohoto soudu ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Afs 73/2014-56). O takovou újmu půjde tehdy, nebude-li v případě úspěchu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti již možné v podstatných ohledech zvrátit následky či dopady způsobené výkonem napadeného správního rozhodnutí. Významnou bude újma též tehdy, půjde-li sice o následky vratné či napravitelné, avšak takového rázu, že způsobí žadateli vážné obtíže či významné poruchy v jeho životě, fungování nebo činnosti. Pokud jde o splnění druhého zákonného předpokladu, tj. že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem, soud vychází z povahy věci, z obsahu spisového materiálu, případně z vyjádření účastníků řízení o kasační stížnosti. Rozhodnutí o odkladném účinku je rozhodnutím předběžné povahy, kterým Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá (ani nemůže předjímat) výsledek meritorního posouzení věci.

[11] Nejvyšší správní soud aplikoval uvedené závěry na nyní posuzovanou věc, a dospěl k závěru, že újmu hrozící stěžovateli lze pokládat za natolik významnou, že je na místě účinky pravomocného rozsudku krajského soudu odložit. Likvidace obrazových a zvukových záznamů jakožto důkazního materiálu tak, jak ji stěžovateli krajský soud přikázal výrokem II. napadeného rozsudku, by v případě úspěchu stěžovatele v řízení o dané kasační stížnosti přinejmenším vyloučila možnost provedení řádného dokazování v dalším řízení před krajským soudem, ukázalo-li by se to po provedeném kasačním přezkumu jako nezbytné. Pořízené záznamy jsou totiž ve vztahu k posouzení zákonnosti zásahu stěžovatele významným důkazním prostředkem ke zjištění, jakým způsobem faktické úkony činěné vůči žalobcům probíhaly. Pokud by tedy měl mít výrok II. napadeného rozsudku za následek kompletní likvidaci části důkazního materiálu před tím,

než bude s konečnou platností rozhodnuto, zda ob stojí závěr krajského soudu o nezákonnosti naříkaných faktických úkonů stěžovatele, bylo by na místě hovořit o hrozbě nepoměrně větší újmy, než která přiznáním odkladného účinků vznikne jiným osobám. Ostatně, v souzené věci nic neindikuje, že by odložením těchto účinků napadeného rozsudku mohla žalobcům nebo jiným osobám vůbec nějaká újma vzniknout; nic takového netvrdí ani žalobci.

[12] Jak rovněž podotkl stěžovatel ve svém návrhu, Nejvyšší správní soud se v usnesení ze dne 23. 11. 2016, č. j. 3 As 205/2016-31, zabýval obdobným návrhem tehdejšího žalovaného 1), Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje, na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu ze dne 11. 5. 2016, č. j. 65 A 1/2016-78, který byl tímto soudem následně zrušen a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud danému návrhu vyhověl; neshledává přitom důvod, pro který by se od důvodů, které jej k danému závěru vedly, nyní odchýlil.

[13] Nejvyšší správní soud posoudil konečně návrh na přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývajících podmínky uvedené v § 73 odst. 2 s. ř. s. Neshledal přitom žádné skutečnosti, pro které by přiznání odkladného účinku bylo *v rozporu s důležitým veřejným zájmem*.

[14] Za situace, kdy Nejvyšší správní soud shledal obě podmínky uvedené v § 73 odst. 2 s. ř. s. za splněné, postupem podle § 107 s. ř. s. kasační stížnosti odkladný účinek přiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. listopadu 2020

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu